

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 21. novembra 1902.

List 47.

Trstenik.

(Dalje.)

VII. Nekateri bolj znani Trsteničani.

Trstenik je dal ime slovenskim vitezom iz znane Bleiweisove rodbine. Pri »Frjancu« na Trsteniku, hiš. št. 8., so imeli nje predniki svoj dom. Ondi je bil rojen Nikolaj Bleiweis (Niklas Pleybes). V maticah je pisano rodbinsko ime »Plajbes« (Pleybes) kakor tukaj ljudstvo govori. Nikolaj se je iz svoje rojstne vasi zgodaj preselil v Kranj, kjer si je služil vsakdanjega kruha kot marljiv tkalec in si pridobil hišo s številko 166. Tukaj se mu je rodil 12. februarja 1785 sin Valentin. Umrl je Nikolaj v Kranju v svoji hiši 14. januarja 1806. Sin Valentin, ki je po očetu podedoval hišo, se je lotil trgovine in je nabral z vztrajno delalnostjo obilo imetja, da je slovel kot pošten trgovec po vsem Kranjskem. Umrl je 18. decembra 1866 v Ljubljani. Ta Valentin, oče našemu slavnemu dr. Janezu Bleiweisu, ni bil torej po rojstvu Trsteničan, kakor se je navadno pomotno pisalo, ampak njegov prednik Nikolaj. Zadnji moški potomec pri Frjancu, Simon Plajbes, je umrl leta 1891. Sedaj je hiša in posestvo v tujih rokah. Simonov brat Jurij, ki se je priženil v Naklo in je umrl že leta 1871., je bil oče gospoda Frana Bleiweisa, kapelana v Mošnjah in g. doktorja Petra Bleiweisa, c. kr. sodnega pristava, ki je umrl doma v svoji rojstni hiši 28. junija 1900.

Ime enega potomca iz te rodbine se bo vedno svetilo v slovenski zgodovini. To je dr. **Janez Bleiweis**, rojen 19. novembra 1808 v Kranju, umrl 29. novembra 1881 v Ljubljani. To je slavni in dolgoletni prvoboritelj in

priznani politični voditelj našega naroda pod geslom: »Vse za vero, dom, cesarja!« Ko je prejel od svetlega vladarja odliko viteštva, si je izbral ime po bivališču svojih očetov: »**Trsteniški**«.*) Prezaslužni »oče slovenskega naroda« si je ogledal sam skromni dom svojih dedov in je takrat obiskal župnika Gregoriča, ki je večkrat z veseljem omenjal tistega dogodka.

Imovitejše hiše so pošiljale svoje sinove od časa do časa tudi v šolo v Ljubljano ali v Celovec. Med onimi, ki so prišli po tej poti med svet, omenjam najprej starejše že umrle duhovnike:

1.) Janez Baltazar Erbežnik, drugi lokalist na Trsteniku. O tem smo že govorili.

2.) Pater Placid Javornik, rojen 22. avgusta 1803, Županov s Trstenika. Krstno ime mu je bilo Jernej. Po izvrstno dovršenih latinskih šolah v Celovcu je stopil v samostan. V Št. Pavlu na Koroškem je sprejel častito obleko sv. Benedikta. Bogoslovne nauke je poslušal v Celovcu in je bil posvečen v mašnika 24. avgusta 1831. Na angeljsko nedeljo je pel novo mašo doma na Trsteniku. Ker so predstojniki poznali njegove lepe zmožnosti, so ga poslali na Dunaj, da bi postal doktor sv. pisma. Prvi rigoroz (strogo izkušnjo) o sv. pismu in iztočnih jezikih je prestal prav dobro, a ko se je pripravljal že za drugo izkušnjo, so ga poklicali iz neznanih vzrokov domov v dušno pastirstvo. Pozneje ni nadaljeval začetega dela. — Kmalu so ga poslali v duhovsko semenišče v Celovec kot profesorja sv. pisma stare zaveze in iztočnih jezikov. Tukaj je bil mož na svojem pravem mestu. Leta 1850. se poslovil od svoje profesorske službe in od Celovca ter po določi

*) Gl. »Slov. Večernice«, 35. zv. leta 1880.

samostanskih predstojnikov nastopi novo službo kot župnik v Št. Juriju, eno uro od Št. Pavla v labodski dolini. Kakor je bil prej izboren učitelj duhovski mladini v Celovcu, tako se je po tej izpremambi trudil do svoje smrti kot skrben pastir za izročene ovčice. Jeseni l. 1864. se je hudo prehladil; vsled tega se je preselil v boljše življenje 30. novembra istega leta. — Rajni pater Placid je bil trdnega, moškega značaja, do sebe oster, do drugih prijazen in prizanesljiv in pa vztrajno delalen. Ostal je zmerom zvest sin slovenske matere; kot iskren domoljub je po svojih močeh podpiral narodna podjetja v duhu slavnega škofa Slomška, s katerim je živel ves čas v posebno zaupni prijateljski zvezi.

Izobraženim Slovencem je pater Placid znan kot znamenit pisatelj. Lotil se je po Slomškovem prigovarjanju nove prestave in tolmačenja sv. pisma, za kar je bil po svoji učenosti jako sposoben. Kot sad njegovega dolgotrajnega truda je zagledalo beli dan: „Sveto pismo stariga zakona“. Poslovenil in razložil P. Placid Javornik. I., II. in III. Mozesove bukve. Prve je natisnil J. Blaznik v Ljubljani 1848, druge in tretje „Društvo sv. Mohorja“ v Celovcu.

To delo je služilo kot krepka podstava pri tretji slovenski celotni svetopisemski prestavi, ki se je objavila po ukazu in na stroške ljubljanskega kneza škofa Antona Alojzija Wolfa 1855—1859 pri J. Blazniku v Ljubljani.

Po Schlöru je poslovenil in dal v Gradcu natisniti leta 1854.: „Šest Nedel pobožnosti v čast svetiga Alojzija od Gonzaga“. Včasih se je oglašil v ljubljanski „Sloveniji“ na pr. v listu 34. in 42. leta 1848. in v Slomškovih „Drobtinica“ leta 1858. Njegov jezik je za tiste čase zelo lep, gladek in jedrnat. V tem oziru ni nič zaostajal za Slomškom; semtertja ga je celo prekosil.

V naši domači zgodovini mu je zagotovljen časten spomin. Trstenik se sme po pravici ponašati s takim svojim rojakom. (Prim. „Jezičnik“ XXIV. Leto 1886., stran 62—64; „Novice“, 1864, list 51. (21. dec.), stran 417., list 52. (28. dec.) 1864, str. 430; „Slov. Glasnik“, XI. zvezek, 1865.)

3.) Matej Perčič, rojen 31. avgusta 1809, Ločanov s Povelja. Posvečen 27. julija 1833. Po novi maši v domači cerkvi trsteniški je kapelanoval pri Stari cerkvi (Mitterdorf) na Kočevskem, v Doleh, v Stari Loki, od leta 1843 kot lokalni kapelan v Gojzdu nad Kamnikom.

Od tam se je preselil leta 1854. k Sv. Gregoriju v ribniški dekaniji, kjer je umrl kot lokalist 5. februarja 1874.

4.) Pater Maver Gros, rojen 5. oktobra 1809, s krstnim imenom Luka, Tončev s Povelja. Vstopil je v benediktinski samostan Št. Lambert na Zgornjem Štajarskem. Leta 1836 je storil slovesno samostansko obljubo in je bil posvečen istega leta v mašnika. Novo mašo je pel na Trsteniku. Opravljal je več manjših samostanskih služeb in pastiroval kot kapelan pri benediktinskih župnijah. Slednjič so ga poslali leta 1860. kot župnega vikarija v Seewiesen. Seewiesen je samoten gorat kraj blizu Marijinega Celja. Nad 12 let je prebil v tem kraju, o katerem je zapisal eden njegovih prednikov ob selitvi od tam v Marijino Celje leta 1846. v spominsko knjigo: „Benevole lector! Hic loci pulcherrimarum constantiae, infracti animi, roboris, patientiae, fiducia et resignationis virtutum exercendarum amplissimam (crede mihi!) nancisceris occasionem!“ (Blagohotni bralec! Tukaj najdeš [verjemi mi!] največjo priliko, da se vadiš v prelepih čednostih stanovitosti, vztrajnosti, moči, potrpežljivosti, zaupanja in udanosti!)

To je izkušal tudi naš pater Maver. Zadnja leta je jel bolehati. Poprosil je svojega opata, naj ga premesti v milejše podnebje v nižino. Ugodili so mu ter izročili v oskrbovanje dve uri oddaljeno župnijo Turnau. Dne 25. julija 1873 je zapustil bolan Seewiesen s trdnim upanjem, da se mu zdravje kmalu izboljša v novi službi. Toda Bog je sklenil drugače. Še preden je preteklo mesec dni, ga je poklical k sebi po plačilo 22. avgusta 1873 v Turnau-u*).

Za svetne poklice so se odločili:

1.) Valentin Pernè, rojen 10. februarja 1825, Bakovnikov s Povelja. Leta 1852. je nastopil na gimnaziji v Gorici kot suplent za matematiko. Več se ne ve o njem. Govorilo se je, da je odšel na Ogrsko.

2.) Matija Logar, rojen 20. februarja 1831, Gregčev iz Čadovelj. Služboval je pri c. kr. okrajnem sodišču v Škofji Loki in živi ondi kot umirovljen sodnijski kancelist. Njegov sin Rajmund je duhovnik, delujoč v tržaški škofiji.

3.) Janez Trojar, rojen 8. oktobra 1835, živi kot c. kr. poštar in umirovljen nadučitelj na Bledu. Njegov oče Sebastijan, ki je umrl

*) Te podatke sem prejel od prijaznega patra Vilfrida Mayerja, sedanjega župnega vikarija v Seewiesenu.

leta 1884. pri svoji omoženi hčeri v Kranju, je bil organist in cerkvenik ter zadnji župan trsteniški.

Prof. dr. Fran Pernè.

(Koniec prihodnjic.)

Lurška Mati Božja.

(Potovanje tje, bivanje v Lurdu ter hoja nazaj.)

(Nadaljevanje.)

3. Lurške procesije presv. Rešnjim Telesom.

15. avgusta leta 1888. dopoldne je bilo pri lurški votlini zbranih 15.000 romarjev iz raznih krajev sveta. Goreče so molili, da bi jih Marija uslišala in ozdravila njihove bolnike. Molitev, pravijo, prodre v oblake, dvigne se prav do prestola nebeškega Veličanstva, Bog pošlje na to obilen blagoslov na zemljo in usliši prošnje svojih otrok. A v Lurdu ta dan najbolj ognjeviči vzdihni niso nič pomagali, Kraljica nebes in zemlje ni hotela storiti nobenega čudeža, zdelo se je vsem, da noče Marija slišati jokajočih in prosečih otrok. Niso odjenjali, podvojili so svoje pobožne molitve, vrgli so se na tla, začeli moliti z razprostrtimi rokami, glasneje so klicali k Mariji. A nebo ni porosilo blagoslova, zboljšanja ni začutil noben bolnik. Preteklo je tudi že dokaj časa, odkar se je zgodil zadnji čudež. Sovražniki lurške Matere Božje so se že zadovoljno smejali in pomežikavali si meneč: sedaj je vendar enkrat pri kraju vsa ta lurška norost. Vendar se je začela že enkrat kazati popolna ničevost te prazne lurške vere. Tako so tolmačili sovražniki sv. cerkve vso to stvar. Leta 1858 je Marija sijajno ovrgla vse prazno besedičenje svojih nasprotnikov, ko je priklicala iz trde skale studenec in z njegovo vodo jela zdraviti smrtnobolne svoje otroke. A tudi danes: 15. avgusta l. 1888. je Marija hotela pokazati svojo veliko moč pri svojem ljubem Sinu: pokazala je da še živi v Lurdu kot zmagonosna Kraljica; da še hoče delati čudeže, da je torej ljudi zapustila le začasno.

Pobožni duhovnik iz francoskega mesta Montauban (Montobén) gospod Lagardiére (Lagardjé) je bil tudi ta dan v Lurdu in je vse dopoldne klečal pri jami ter pošiljal iskrene pozdrave k sv. Devici v votlini. Kar mu šine v glavo misel: kaj ko bi se romarji zatekli k presv. Jezusovemu Srcu, ki je tako usmiljeno in ki bije za vse ljudi v presv. hostiji. Kaj ko bi romarji napravili procesijo in bi duhovniki v

slovesnem sprevodu prenesli presv. Rešnje Telo iz rožnivenške cerkve pred jamo k bolnikom. Morda bo potem naša molitev nagnila Jezusa in Marijo, da nam pomagata. Srce Jezusovo se mora ob pogledu toliko revnih bolnikov usmiliti. Saj se je naš Izveličar, ko je še hodil po zemlji, usmilil vsakega, kdor je zaupal vanj. Te misli je pobožni duhovnik razodel svojim sobratom, katerim je vse to bilo zelo všeč. Takoj so prosili dovoljenja Tarbskega škofa in še isto popoldne je šlo 500 duhovnikov z gorečimi svečami v rokah v rožnivenško cerkev po presveto Rešnje Telo in prenesli so je v sijajni procesiji med navdušenim petjem iz cerkve k jami. Ko so prišli do bolnikov, zagrmeli so iz tisočerihih grl glasni klici ondot zbranih romarjev: „Jezus, Sin Davidov, usmili se nas; Jezus pomagaj nam, mi poginjamo. O Bog, pridi nam na pomoč, Gospod hiti nam pomagat.“ Bolniki so otroško zaupno stegovali roke proti presv. hostiji, zrli vanjo in glasno prosili Jezusa: „Če le hočeš, Jezus, ozdraviš me lahko; Gospod, reci le besedo in bom zdrav; Gospod, ta, ki ga ti ljubiš, je bolan.“ Jezusa v presv. hostiji so gani ti srčni vzdihni. Kar se že več mesecev ni zgodilo, zgodilo se je danes. Bolniki so zdravi drug za drugim vstajali s svojih postelj; hiteli so glasno se zahvaljujoč za presv. Rešnjim Telesom. Ljudje so strmeli, ko so videli tolika čuda, nastal je jok in krik. Naredila se je taka gnječa, da ni bilo mogoče nadaljevati procesije: „Hozana, hozana Sinu Davidovemu, blagoslovljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem. Svet, svet, svet, Bog vojnih trum. Jezus naj živi, Jezus naj kraljuje“: to so bili zahvalni klici, ker se je Jezus usmilil svojega ljudstva.

Tako slovesno se je obhajala prva lurška procesija s presvetim Rešnjim Telesom dne 15. avgusta leta 1888.

Od tega dne počenši je v Lurdu vsak dan popoldne ob štirih procesija s presv. Rešnjim Telesom. Avstrijski romarji smo se vdeleževali te procesije prvokrat v soboto popoldne. Vrčila se je pa tako-le. Vsi romarji smo se zbrali ob 1/2 4 pred jamo. Tam smo skupno glasno molili sveti rožnivenec. Molili smo drugače kot pa molimo pri nas. Razdelili smo se v dva oddelka. Romarji na desni strani so pričeli naprej moliti vero in so zmolili n. pr. del: Katerega si Devica od sv. Duha spočela. Mi na levi smo jim odgovarjali s sveto Marijo; drugi del, katerega si Devica v obiskovanju Elizabete nosila, smo pa romarji na levi molili in oni na desni so nam odgovarjali. Tako

smo se vrstili. Odmolivši del rožnega venca in litanije smo že začuli zvonček, ki nam je naznanil, da nese naš vodnik prečastiti oče Engelbert sv. Rešnje Telo iz rožniveenske cerkve. Mala procesija dvajsetih mož, ki so spremljali Jezusa, je dospela do jame. Mašnik je dal sv. hostijo v krasno monštranco in je pokadil nebeškega Kralja. Med tem časom so Marijini služabniki pri jami našim duhovnikom in možem razdelili sveče tako, da je prav vsak imel svojo svečo. Nato smo se moški lepo uvrstili v procesijo po dva in dva. Prižgali smo sveče in jeli glasno moliti. Za nami so šli bolniki, ki so še mogli hoditi.

Za temi so počasi in pobožno stopali naši duhovniki oblečeni v mašno obleko in so peli pesni v čast svetemu Rešnjemu Telesu. Oče Engelbert je pod krasnim nebom nesel sveto Rešnje Telo. Nebo so nosili najdičnejši možje naših romarjev. Za presv. Rešnjim Telesom je šlo drugo ljudstvo, zlasti naše romarice. Procesija se je počasi pomikala od lurške votline na trg pred rožniveensko cerkev. Na prostornem trgu pred cerkvijo so že redovniki in redovnice vredili bolnike v dve vrsti. Bolnikov je bilo prvi dan v soboto do 30, večina so bili naši, nekaj je bilo tudi francoskih. Moški in duhovniki v procesiji so šli med bolniki na cerkvene stopnjice. Oče Engelbert pa ob tane takoj pri prvem bolniku, približa monštranco bolnikovi glavi, da mu blagoslov, pokaže mu še enkrat presv. Rešnje Telo tako, da se še enkrat lahko z živo vero ozre na nebeškega Zdravnika — Gospoda Jezusa Krista, ki v mali, neznatni podobi kruha se skrivajoč dela prav v Lurdu taka čuda. Tako stori pri vsakem bolniku in ko bi tisti dan bilo na trgu 100 bolnikov, prav k vsakemu bi bil šel in bi mu bil dal blagoslov. Med svetim dejanjem so duhovniki na cerkvenih stopnjicah in drugo ljudstvo na trgu glasno klicali: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me: Gospod pomagaj nam, sicer poginemo: O Bog, glej na mojo pomoč, Gospod, hiti mi pomagat; Gospod, če hočeš, moreš me ozdraviti i. dr.“ S temi prošnjami in vzdihji smo vsi skupaj prosili Jezusa za bolnike, da bi je ozdravil. Naše oči so gledale na bolnike in težko smo pričakovali kakega čudeža. A niti eden bolnik se ni vzdignil iz postelje ali iz vozička — zgodil se ni nobeden viden čudež. Vender se prav pogostokrat zgodi, da bolniki koj ozdravijo, ko so prejeli blagoslov.

Le enega samega takega čudeža Vam hočem omeniti. V ponedeljek 7. septembra 1896. na

predvečer rojstva preblazene Device Marije je bilo popoldne ob 4. na trgu pred rožniveensko cerkvijo pri procesiji sv. Rešnjega Telesa zbranih 500 Avstrijcev. Ti so bili navzoči pri izvanrednem čudežu. Šestnajstletna deklica Matilda Lenéf je ležala v postelji. Mašnik pride do nje, pokaže ji monštranco. Deklica stegne svoji medli roki k Jezusu in objame monštranco. Kaj neki se je nato zgodilo? O čudo, smrtnobolna deklica strašno zavpije, srčno poskoči iz postelje, pade na kolena pred Jezusom in se začne jokati. Množica broječa 16.000 ljudi veselo vsklikne in glasno hvali brezmejno dobroto evharističnega Boga. Mnogo časa je trajalo, da se je pomirila navdušena množica. Matilda je popolno ozdravela. Močno zaupanje je imela v presveto hostijo — v svojega ljubega Odrešenika Jezusa; — in ne zastoj. — Kaj vse premore trdno zaupanje v Boga. Zaupajmo tudi mi v milega Jezusa, ozi-rajmo se vanj, prosimo ga pomoči, kadar nas tarejo dušne in telesne nadloge. Gotovo nam vsikdar pomaga. Če drugim pomaga, mar ne bode tudi nam? Saj je tudi za nas umrl in zaradi nas prebiva v svetem zakramentu.

Kipelan Ivan Miklavčič.

(Dalje prihodnjič.)

Vera, naša edina tolažnica na grobeh.

(Za vernedušni mesec).

Kak prizor notranje bolesti se razgrinja pred našimi očmi, in kake tužne misli nas objamejo, kadar vstopimo v one mračne, molčeče mrtvim posvečene prostore! Kako tesno nam je pri srcu, kadar prestopimo oni tihi prag, ki pelje na pokopališče! Zdi se, kakor da bi hotelo naše oko z neko nepremagljivo poželjivostjo vedno le gledati raznovrstne spomenike in one različne v mramor vsekane podobe; naše duše pa se polasti žalost in neka jeklena roka nam stiska srce. Torej tamkaj, v onih prostorih prominejo vsi velikani življenja? Tam torej razpadejo vsi velemliseči in mogočnejši, vse toliko občudovane in oboževane osebe, s kratka vse, kar rodil je beli dan. Torej tam se konča vse pozemeljsko veselje; tamkaj torej se razbije in razprši vse to, kakor se razprše morski valovi ob trdi skali sredi morja.

Da, kako jasno je vtisneno v čelo vsakega zemljana minulosti znamenje!

Kako trdno je smrtno spanje!

Kako strašna bi bila misel na bodočnost, ko bi ne bili kristijanje!

Kako črtačno bi bilo vse okoli nas, ko bi nam ne stala ob strani krščanska vera!

Naši predniki bi nam bili nič drugega nego trohnoba in gnjiloba.

Kdor bi bil mislil na svoje umrle domače ali prijatelje, strepetati bi bil moral groze, ne videč drugega nego samo gnjilobo in črve.

Nobena stvar bi nas ne odvracala, da ne bi mislili ob enem na to splošno minulost. —

Kadilo bi nas spominjalo smradu iz grobov; sveče bi nam bile pogrebne baklje; kakor tarnanje bilo bi nam petje; slavospevi bi nam doneli kakor jokanje.

Toda Vsemogočni pristopi v takih slučajih do nas in nam z ljubkimi in čudodelnimi besedami poživi našo ljubezen in naše upanje.

„Pomisli,“ nam kliče kakor njegov glas, „pomni, da zopet vstaneš v novo življenje! Onkraj časovne meje najdeš zopet novo domovino, nebesa, in prebivaš na drugem brezprimerno boljsem svetu. Tam te bode obsevalo solnce, ki nikdar ne zatone. V oni novi domovini najdeš svoje drage, ki so te prehiteli na potu življenja. Tam se zopet z njimi snideš — snideš za vselej!“

Od kod ta obljublajoči glas, ki sega do dna srca in hladi naše tako globoko vrezane rane?

Ti, vera mojega Odrešenika, ti se veličastno znaš vstopiti ob gomili, kakor mati ob zibel spečega Deteta. Ti sama nas v pričo zemski smrti spominjaš večnega življenja. Ti govoriš v trelotkih kratkega trpljenja o večnem veselji.

Pozdravljam te, kraljica mojega življenja in moje smrti! Klanjam se ti! V svojem srcu čutim sladko upanje, da pojdem nekega dne v srečnejše življenje. Tam se zedinim z onimi, katere sem tako srčno ljubil in jih tako bridko objokoval!

Da, sv. vera je, ki nam oblaži strašilno misel na smrt.

Vera je, ki krasi gomile kakor nežno čuteči čuvaj z zeleno oljko unstrangrobnega našega upa.

Vera je, ki nas ob krsti očetovi spominja na molitev, katera je močnejša nego smrt, na ono molitev, ki oživlja ljubezen med živimi in mrtvimi.

Vera, mati nam vsem, podaja roko onim, ki še vzdihujejo na zemlji in se še niso preselili v nebeško slavo. Osrči vse in jim obriše vsem

solze — saj ono stran groba ne bo ne joku ne solza.

M. K.

Jørgensen in — blagoslovljena voda.

V svojem potopisu pripoveduje Jørgensen — takrat še protestant — o blagoslovljeni vodi sledeče:

„Večkrat mislim, kdaj je pač zadela prva iskra moje srce, prodrla skozi mojo otožnost in vse razžarila s tako močnim ognjem. Pečal sem se že s katoliškimi učenjaki in pesniki ter bral njihove spise; a to je bilo le čisto navadno zanimanje za-nje. Njihovi nazori so mi bili nekaj novega, izrazi krepki, in kaj tacega me je vedno zanimalo, ne samo zdaj.“

Tudi, ko je obiskal neki katoliški samostan, ni stvar dosti vplivala nanj. Že v začetku se je čutil tu nezadovoljnega in je kmalu zapustil samostan.

Pa prišel je večer, zanj velikega pomena. Tako-le sam pripoveduje:

„Bilo je v Švici v mestu Lucerni. Pozno popoldne sem se bil vrnil med dežjem in grmenjem z visoke gore. Ko sem odvečerjal, odšel sem na prosto. Dež je bil nehal. Nebo je postalo jasno, zrak hladen. Kalna reka je valila vedno dalje svoje valove. Že se je mračilo. Jaz pa sem stopal zamišljen okrog

Kar zaslišim petje in zagledam svetlo luč onstran ceste. Vidim, da so cerkvena vrata odprta, in vse sveče na oltarju prižgane. Zdaj pristopi duhovnik, vzame raz oltarja monštranco in blagoslovi klečečo množico. Nehote poklekнем tudi sam. V tej sveti tihoti sem čutil, da je nekaj skrivnostnega v moji bližini.

Ko so šli iz cerkve in je vsakdo pomočil roko v blagoslovljeno vodo, storim tako tudi jaz, kakor bi mi bila vodila roko neka tajna sila. Prijeten hlad so čutili ob tem dejanji moji prstje, kakor še nikdar poprej. Zdelo se mi je, da prihaja iz te vode izvanredna čudovita moč v moje telo. Dotaknem se čela in taisti občutek mi je bil.

Od tedaj je gorel ogenj v mojem srcu. Pa srce se mu je upiralo in se ni dalo razžariti temu ognju. Izkušalo ga je zadušiti. Kajti balo se je tega plamena, ki ga je vnetil mi Bog in ki je hotel, naj proti njemu gori gori.“

Tako pripoveduje Jørgensen, eden izmed najnadarjenjih in najslovečjih pesnikov danskih o samem sebi.

Zmogel je končno plamen božje ljubezni in 16. svečana 1896 se je ta pesnik povrnil bil v naročje matere sv. katoliške cerkve.

J. H.

Za Salezijance.

Z žalostjo mora biti napolnjeno verno srce, ako vidi množice, ogromne množice na pogubonosni poti: v brezveri, v pregrehi, v hudobiji in v doprinašanju zločinov, katera pot vodi v časno in večno pogubo. Oj, koliko jih je na tej poti, oj koliko jih je, ki prej ali slej nastopijo isto pot pogube. Če se vprašamo, kako to, da jih zaide toliko na to pot, ne moremo si dati drugega odgovora, nego ta, da je temu vzrok pomanjkanje prave, krščanske vzgoje pri mladini. Pomanjkanje dobre krščanske vzgoje polni ječe z mladimi kaznjenci, polni prisilne delalnice z mladimi brezdolneži, polni bolnišnice z mladino udano morečim strastem; pomanjkanje krščanske vzgoje polni ves svet z neznosnim „gorje“. Slavni jubilar Lev XIII., dobri poznavalec človeških razmer, vidi edin pripomoček zboljšanju žalostnih teh razmer v krščanski vzgoji, zato pa leto za letom povzdiguje svoj glas, da naj se privede mladina nazaj h Kristu, da le iz take mladine klije upanje na boljšo bodočnost človeštva.

Da, z mladino h Kristu! Tem potem so hodili o vseh časih dobromisleči preustrojevalci človeških žalostnih razmer. Vstanavljali so društva, zavode, kjer je dobila mladina zdrave odgoje, iz katerih so izhajali med ljudstvo pošteni in vestni državljani, ki so postali koristni udje človeške družbe. Ta namen, dati krščaustvo vzgojo zanemarjeni in revni mladini, je vodil tudi Don Bosco, da je zasnoval načrt in po njem tudi izpeljal temu namenu vstrezajoče salezijanske naprave. On je videl in bridko čutil, kako se vsestransko zanemarljiva nedolžna mladina v rojstni mu deželi Italiji. Prvi tak zavod v prid revni in zapuščeni mladini je vstanovil l. 1846 v glavnem mestu svoje domovine, v Turinu. V kratkem se je pokazal uspeh tega zavoda in enake naprave so se v nedolgem razširile po vsej Italiji. Papež in odlični cerkveni in svetni dostojanstveniki so z veseljem pozdravili hvalevredni napor, katerega je vidno spremljal božji blagoslov. Podpirali so te zavode in na vso moč skrbeli, da so se širili tudi izven Italije. Dandanes se nahajajo razni Salezijanski zavodi po Avstriji, na Francoskem, na Angleškem, v Belgiji, Španiji, Švici; razširjeni so po

Ameriki in po Aziji. V raznih zavodih družbe Salezijancev se nahaja že nad 400.000 mladeničev in deklic. Ti zavodi so, deloma zavetišča za uboge, v večini pa šole, kjer se vzgaja mladina nižjih in višjih stanov. Uči se raznih rokodelstev vseh mogočih vrsta. Po Italiji, Franciji in Ameriki so vstanovljene razne velike poljedelske šole, za dečke in deklice, ki so velike važnosti in prav primerne našemu času. Razširjene so salezijanske tiskarne in papirnice, ki so prav za prav tiskarske šole, ker se v njih na stotine mladeničev poučuje v tiskarstvu. S kratka rečeno: rokodelstvo se goji prav pridno v teh zavodih in bivše gojence teh rokodelskih zavodov visoko cenijo povsod. Nadarjeni mladeniči obiskujejo salezijanske šole, ki so prav dobro vrejene in izročene skrbnemu vodstvu in vnetim učiteljem. Iz njih izide izobrazena mladina, ki se lahko posveti temu ali onemu višjemu poklicu. Zato se v teh šolah vzgaja mladina, ki se posveti duhovskemu stanu, izmed katerih prav mnogi že delujejo neumorno v salezijanskih misijonih. Prav zelo so razširjene take misijonske postojanke po raznih krajih Amerike, Afrike in Azije; samo v Ameriki imajo Salezijanci 106 zavodov in misijonskih hiš med tamošnjimi divjaki.

Da se nakratko izrazimo: V salezijanskih zavodih dobiva skrbno krščansko vzgojo na tisoče mladine. Tu se pripravljajo na bodoči poklic, katerega si izberejo sami ali pa jim ga določijo izkušeni vodije. Iz salezijanskih zavodov prihaja vsako leto nad 40.000 gojencev, ki kot dobri kristijani in vrli državljani delujejo med svetom. Zdravi člani človeške družbe so, ki bi se bili sicer že zdavno pogubili ali postali nadloga sebi in drugim.

Božja previdnost je poklicala moža, ki je sprožil prekoristno misel o takih zavodih in po premišljenem načrtu osnoval delo, ki postaja prekoristno v prvi vrsti revni in zapuščeni mladini, ki je namenjeno vzgoji mladine sploh, ki je v socialnem oziru neprecenljive vrednosti.

Te zavode je osnoval velezaslužni Don Bosco na pomoč mladini, ki je zlasti v današnjih dneh izpostavljena neštetim nevarnostim. Z božjo pomočjo se je lotil dela kot ubog duhovnik. Zaupajoč v božjo previdnost in radodarna, požrtvovalna srca je začel in nadaljeval svoje delo. Kakor v svojem začetku, tako so ti zavodi še danes navezani na dobre, radodarne roke. In hvala Bogu! takoj v začetku so se trumoma oglašali dobrotniki, ki so prispevali velikih zneskov v trdnem prepričanju, da na ta način

sodelujejo v prosepah npravnega in čednostnega življenja, v prid revni in zapuščeni mladini, v prid sv. cerkvi in človeški družbi. Papeži, škofje, svetni vladarji so stopili v krog salezijanskih sotrudnikov, da pomagajo doseči namen, ki si ga je stavila „Družba sv. Frančiška Saleškega“, ali „Salezijanci“. Med njimi nahajamo v prvi vrsti slavnega Leva XIII., ki je obljubil Don Boscu: „Jaz hočem biti ne le sodelalec, nego prvi delalec v tej družbi. Kadar govorite salezijanskim sotrudnikom, recite jim, da jih jaz blagoslovjam, recite jim, da je namen družbi preprečiti duševni propad mladine, da morajo biti enega srca in ene misli: pomagati vam hočem, da dosežete namen, katerega ste stavili družbi sv. Frančiška Saleškega.“

V prvi vrsti torej vidimo tu sv. Očeta, ki z navdušenjem vsestransko podpira te zavode. Gotovo mu bode v veliko veselje, ako stopimo po njegovem izgledu tudi mi v vrsto salezijanskih sotrudnikov in sodelujemo z družbo v njenem namenu. Dobrodošel je najmanjši dar združen z gorečim priporočevanjem in razširjanjem te družbe. Čitatelji „Danice“ se pozovejo lahko za pojasnilo na „Ravnateljstvo Salezijanskega zavoda v Ljubljani“ in tja lahko pošiljajo tudi svoje doneske. Gotovo jih bo tudi slavno uredništvo „Daničino“ radovoljno sprejemalo.*) — Če bomo z veseljem podpirali to družbo in skušali razširiti krog sotrudnikov, uverjeni bodimo, da smo storili veliko uslugo človestvu sploh, zlasti še bedni mladini, veliko veselje nebeškemu mladino ljube Jezusu Kristu, h kateremu želi pripeljati salezijanska družba zlasti ono mladino, ki bi sicer nikdar ne prišla do Njega.

Zvezda voditeljica nam torej bodi sv. Oče; kakor Njega naj tudi nas vodi enako prepričanje:

Ako je mladina naša, je naša bodočnost.

L. P.

Razgled po domovini.

Sveti Jurij ob Taboru na Štajarskem. Kakor na Gorenjem Štajarskem sloveča božja pot Marijino Celje, tako je nam Slovencem priljubljena božja pot Marija Petrovska v Žalski župniji. V ti romarski cerkvi je hranjen oni sv. križ, s katerim roma Celjska procesija iz Savinjske doline in Celjske okolice na sv. Višarje na zgornjem Koroškem. Ta procesija pride na sv. Višarje v torek pred binkošti. Zahvaljeno nedeljo tretjo ali četrto po binkošti, se prinese ta sv. križ v Petrovče. Bil je z romarji na sv. Višarjah in čaka

*) Da, radovoljno.

Vredn.

za prihodnje leto. Tu je vsako leto prva sv. maša in zopet z njim odidejo.

Ta romarska petrovska cerkev je posvečena vselemu delu sv. rožnega venca: „Ki si Ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila.“ Na god patrone romarske cerkve, družega julija, se obhaja velik shod, katerega se vdeležuje obilno ljudstva. Največji shod se je pa obhajal 7. oktobra t. l. Tacega še ni bilo v Savinjski dolini nikoli. Deklice „Marijinih družb“ smo bile iz devetih župnij skupaj. To je iz sledečih: Sveti Jurij ob Taboru, Polzela, Celje, Nova cerkev, Vitanje, Vojnik, Dobrna, Frankolovo, sv. Martin v rožni dolini. Dne 7. oktobra je bil za nas dan duhovnega veselja, ko smo se prvokrat v tako obilnem številu poklonile nebeški Kraljici pred milostno podobo Matere božje Petrovske. Na vse zgodaj v jutro so se začele sv. maše in bile zaporedoma do osme ure. Ob osmih je bila pridiga, katero so imeli č. g. Alojzij Kokelj, kapelan pri Novi cerkvi, ki so bili duša vsemu temu duhovnemu veselju. Spodbujali so nas, da moramo biti deklice „Marijinih družb“ vnete in goreče za družbo in pridobivati novih udinj. V prvem delu pridige so razlagali, kakošna mora biti Marijina častilka v življenju; v drugem pa kakšna v smrti. Spodbujali so nas, da bi, kadar slišimo uro biti, pozdravile nebeško Gospo z eno češčenasmarijo; prav tako, kadar kako delo pričnemo, in kadar je končamo. Kajti delo, ki je s to molitvijo začnemo in končamo. Bog posebno blagoslovi. V spominj temu shodu naj sklenemo, da naj bi vsako jutro in vsak večer zmolile na čast Marijini čistosti tri češčenasmarije. K sklepu so nas opomnili, da zdaj ko se zopet na svoj dom podajamo, nesemo ljubezen do Marije seboj. Sv. mašo so imeli vč. g. župnik dobrnski Miroslav Kukovič. Med to mašo je bilo skupno sv. obhajilo deklic „Marijinih družb“. Ob 10. uri so imeli preč. g. opat celjski Fran Ogradi slovesno sv. opravilo. Izpodbujali so nas v pridigi, da bi goreče posnemale Marijine čednosti, zlasti: sv. pokorščino, ljubezen do bližnjega, ljubezen do samote, sv. čistost in ponižnost, posebno pa, da bi si izprosile od Marije stanovitnost v dobrem.

Po sv. opravilu smo se deklice „Marijinih družb“ razšle na svoje domove na vse kraje, poslovišči se od milostljive podobe matere božje Petrovske. Pokrepčale smo se in navdušile za hud boj, ki ga bomo proti besnemu sovražniku svojega izveličanja.

Vsem tistim pa, ki so nam deklicam naklonili to duhovno veselje, povrni Bog in Marija tisočkrat!

Hema Čulk,
hčerkca Marijina.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec november 1902:

Pomagajmo dušam v ricah!

S solzami v očeh spremljamo drage ranjke k večnemu pokoju. Njihova trupla polagamo v dragocene krste, katere okinčamo z dišečimi venci. A gorke solze se posušijo, krasne krste strohnijo, lepi venci zvenejo. Duša pokojnikova pa stopi pred sodnji stol in daje za

vse svoje življenje, za sleherni korak odgovor pred neskončno pravičnim Sodnikom. Kaj ji pomagajo v tem preresnem trenutku naše prijateljske solze, kaj dragocene krste, kaj dišeči venci? Ako se je duša ločila od sveta sicer v svatovski obleki milosti božje, a tukaj še ni zadostila za vse časne kazni, očiščevati se mora v vicah, trpeti muke, grozne muke, dokler ni dobila neskončna pravičnost božja popolnega zadoščenja. Zakaj „nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo.“

Ker smo mi (vojskujoča cerkev) v občestvu z dušami v vicah (trpeča cerkev), moramo dušam v vicah pomagati, a pomagati jim moremo samo z duhovnimi dobrinami, katere njim v prid darujemo. In ker si duše v vicah same ne morejo prav nič olajšati muk in ker so z nami v občestvu, zato je tudi naša sveta dolžnost izvrševati dobra dela njim v prid. Posebno takrat nam je dolžnost, ako naši najbližji sorodniki na onem svetu potrebujejo naših priprošenj, morda naši stariši, bratje ali sestre. Pomagamo jim lahko tako-le:

1.) Z molitvijo. Sv. Avguštin imenuje molitev ključ, ki odpira dušam v vicah vrata nebeška. In sveto Pismo pravi: „Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov.“ (II. Mak. 12, 46.) Bog nas vselej usliši, če prav molimo. Če molimo za duše v vicah, ki so molitve najbolj potrebne, Bog prav gotovo usliši glas naših prošnja. In ko se kedaj mi sami poslovimo od sveta, naj bo naše zadnje naročilo, naša zadnja prošnja do ostalih žalujočih: „Pogosto se v molitvi spominjajte moje duše!“

2.) Z daritvijo sv. maše. Že v stari zavezi so se opravljale daritve za umrle. Juda Makabejec je poslal po zadobljeni zmagi 12.000 drahem srebra v Jeruzalem, da bi duhovniki darovali za one, ki so padli v vojski. Nova zaveza pa pozna drugi, boljši dar, čigar sadovi niso v prid le živim, nego tudi umrlim udom katoliške cerkve, dušam v vicah. Tridintinski cerkveni zbor je izjavil, da je daritev sv. maše največja pomoč za uboge duše v vicah, najizdatnejše sredstvo, katero jih reši neznosnih muk in trpljenja. Pri vsaki sv. maši se spominja po povzdigovanju mašnik umrlih; takrat se združimo v duhu z mašnikom in molimo za pokojne, naj jih Bog kmalu popelje v kraj luči in miru. Posebno ako smo navzoči pri črnih sv. mašah navadimo se, da ob takih prilikah vse prejete milosti darujemo dušam v vicah.

3.) Z miloščino, postom, zatajevanjem in drugimi dobrimi deli. Duše v vicah so v tesni zvezi z verniki na zemlji; saj so tudi one z nami vred udje istega telesa, čigar glava je Krist sam. Zato česar en ud tega telesa ne more storiti, učini lahko mesto njega drug in zadosti zanj. S čimur si mi samo služimo nebesa, prav s tem pomagamo tudi dušam v vicah. Če torej dajemo miloščino v njihovem imenu, ako se postimo, ako milosti sv. obhajila ali odpustke darujemo dušam v vicah, gotovo jim s tem manjšamo muke in krajšamo čas njihovega trpljenja. Za vse to pa, kakor upamo, duše v vicah za nas Boga prosijo in bodo še bolj prosile, ko bodo gledale Boga iz obličja v obličje. Če torej za nje kaj darujemo, v prid je to tudi nam samim.

Prav pogosto se spominjajmo sešebno v tem vernedušnem mesecu trpeče cerkve, in pogosto naj se iz naših src utrga vzdih: Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti! Naj v miru počivajo. Amen!

S.

b) Posebni nameni:

22.) **Sv. Cecilija.** Slovenske matere in slovenska dekleta. Naše društvo sv. Cecilije. Lepo petje pri službi božji Napredek cerkvene glasbe.

23.) **Sv. Klemen.** Slovenski možje. Cerkevni govorniki. Slovenci v tujini. Slovenski misijonarji na Kitajskem.

24.) **Sv. Ivan od Krifa.** Slovenski mladeniči. Slovensko slovstvo. Katoliški pisatelji.

25.) **Sv. Katarina.** Slovenski učenjaki. Družba sv. Cirila in Metoda. Družba sv. Vincencija. Siromaške delalske družine.

26.) **Sv. Konrad.** Obiskovanje in češčenje presv. Rešnjega Telesa. Jezus, Marija, Jožef naša tolažba v smrtni uri.

27.) **Sv. Ahačij.** Krščanski duh v slovenskih mestih. Odvrnitev pohujšanja.

28.) **Sv. Eberhart.** Slovenski bogoslovci in slovenska duhovščina. Versko prepričanje voditeljev slovenskega ljudstva.

S.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

M o l i t e v,

(ktero naj bi molili udje molitvenega apostoljstva.)

Gospod Jezus Krist! V edinosti s tistim Božjim namenom, s katerim si Ti, sam Bog, Gospoda povečal nekđaj na zemlji s Svojim presv. Srcem in Ga še sedaj neprenehoma v najsvetejšem Zakramentu po vsem svetu povečuješ do konca časov, in da posnemam presveto Srce preblazene, vselej brezmadežne Device Marije, darujem Ti danes in vsak hip današnjega dneva vse svoje namene in misli, vsa svoja čutila in želje, vsa svoja dela in besede. (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1885.)

Zlasti Ti je darujem za duhovne vaje, kakor tudi za vse v tem mesecu in sešebno za današnji dan udom molitvenega apostoljstva priporočene zadeve.

O sladko Srce mojega Jezusa, stori, da Te vedno bolj ljubim! Amen. (Vsakikrat 300 dnij odpustka; enkrat v mesecu, če se moli vsak dan, popolen odpustek. Pij IX. 26. listop. 1876.)

Sladko srce Marijino, bodi moje rešenje! (300 dnij odpustka vsakikrat. Pij IX. 1852.)

O sveti Jožef, predpoda in varuh čistilcev presv. Srca Jezusovega, prosi za nas! (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1892.)

Sveti nadangelj Mihael, sv. Ciril in Metod, sv. Bonifacij, bl. Peter Kanizij, prosite za nas! N.